

Αναγνωρίζω εκ προοιμίου και τιμώ το διαχρονικό μόχθο και το έργο εκπαιδευτικών, υπαλλήλων και πολιτικών ηγεσιών του υπουργείου Παιδείας. Οι θέσεις μου ως εκπαιδευτικός στα πράγματα πολύ κρίσιμα θέματα Παιδείας, είναι γνωστές από το παρελθόν, τις συνόψισα στο βιβλίο μου που παρουσίασα το 2005 και καταθέτω σήμερα τις εξ αυτών επίκαιρες, ως συμβολή στο δημόσιο διάλογο.

1. Το Δημόσιο Σχολείο και η απόγνωση της νεολαίας

Η συνεχιζόμενη επί τριάντα

και φοιτητές, παγιδευμένοι ανάμεσα στη Σκύλλα και τη Χάρυβδη: Σε ένα παρόν χωρίς τη γενναιόδωρη κρατική προσφορά στο Δημόσιο Σχολείο, το μόνο που διασφαλίζει τη δημοκρατική μας ισότητα και σε ένα μέλλον χωρίς αρχές, αξίες και στοιχειώδεις εγγυήσεις.

Ας ξεκινήσουμε, λοιπόν, από τα μέτρα για το παρόν. Προφανώς προέχει η καθημερινότητα, η αναβάθμιση των ανεπαρκών υποδομών του εκπαιδευτικού μας συστήματος: Πρέπει πριν απ' όλα τα παιδιά μας να διαθέτουν επαρκείς και εξοπλισμένες αίθουσες διδασκαλίας και εργαστήρια,

Η εικονική αναβάθμιση των ΤΕΙ, το εμπόριο πτυχίων και τα Κολέγια

του **Θ. ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ**

και πλέον χρόνια απαξίωση του Δημόσιου Σχολείου είναι δυστυχώς γεγονός. Ας μου επιτραπεί, λοιπόν, να υπενθυμίσω μια θεμελιώδη αρχή που υποτίθεται ότι ισχύει σε κάθε δημοκρατική κοινωνία και να κατανοήσω την απόγνωση και αγανάκτηση της νεολαίας μας προς όλους εμάς του κατεστημένου συστήματος και τις συνακόλουθες, συχνές εξεγέρσεις της.

- Η Δημοκρατία θεμελιώθηκε στην ισότητα των ευκαιριών εισόδου στην κοινωνική αρένα, μέσω ενός προσπιτού σε όλους, Δημόσιου Σχολείου, από το Νηπιαγωγείο έως και το Πανεπιστήμιο. Το Σχολείο αυτό πρέπει να είναι σε θέση να προσφέρει όλα τα αναγκαία εφόδια για τη, χωρίς περιθωριοποίηση και έμμεσους αποκλεισμούς, διεκδίκηση της επιθυμητής, από τον καθένα, επαγγελματικής σταδιοδρομίας.

- Η μόνιμη και καταφανής ανεπάρκεια της πολιτείας στην κάλυψη αυτής της αρχής έχει ως συνέπεια να αισθάνονται, μαθητές

αξιοπρεπείς κοινόχρηστους χώρους, επαρκείς αριθμούς καλά καταρτισμένων αλλά και αξιοπρεπώς αμειβόμενων εκπαιδευτικών, πολλά και ελκυστικά βιβλία, ουσιαστική πρόσβαση σε αξιόλογες πολιτιστικές και αθλητικές δράσεις. Γίνονται έργα προς αυτή την κατεύθυνση. Πιστεύω ότι η κρίσιμότητα της κατάστασης απαιτεί πολύ περισσότερα.

Με απλά λόγια, ο λιπόσαρκος «ασθενής» πρέπει να πειστεί ότι ενδιαφερόμαστε πραγματικά για την καθημερινή ζωή του, πρέπει να αρχίσει να ικανοποιείται από την ποιότητα των πρώτων υλών του μενού της γνώσης και από το περιβάλλον στο οποίο του προσφέρεται αυτό το μενού.

Ας λάβουμε, δε, υπόψη μας ότι ο «ασθενής» εμφανίζει χρόνια συμπτώματα νευρικής ανορεξίας, στην ουσιαστική θεραπεία της οποίας προφανώς δε βοηθάει η υπόσχεση περί μείωσης του όποιου μενού. Ευελπιστώ ότι ο διάλογος θα είναι ουσιαστικός και βραχύς, διότι άλλως ηρεμεί

πράγματι τις εκρήξεις του «ασθενούς», παρατείνει όμως τον μοιραίο, για το μέλλον της χώρας, υποσιτισμό του.

Το δεύτερο ζητούμενο από την εκάστοτε κρατική εξουσία είναι να ιεραρχήσει με σαφήνεια και πληρότητα τα δομικά και λειτουργικά προβλήματα του Δημόσιου Σχολείου και τις θέσεις της για την επίλυσή τους. Εδώ πρέπει να θυμίσω ότι όσον αφορά στη ΝΔ, το έργο αυτό έχει ήδη γίνει από το 2004, στο πρόγραμμα της, διά χειρός ενός τολμηρού και επιτυχημένου υπουργού Παιδείας, του Γιώργου Σουφλιά.

2. Η κατ' απονομή πανεπιστημιοποίηση των Επαγγελματικών Σχολών

Τα Δημόσια Πανεπιστήμια υπήρξαν κατά τους δύο τελευταίους αιώνες βασικός πυλώνας της «Ευρώπης των Κοινωνιών» και του «Ευρωπαϊκού Κεκτημένου». Στα τέλη του 20ού αιώνα, η παρακμή των ιδεολογιών, η διεθνής

επικράτηση του διδύμου «ατομικισμός - θεοποίηση του οικονομικού οφέλους», η δυστοκία στην ικανοποίηση οικονομικών αιτημάτων και οι εσω-πανεπιστημιακές αδυναμίες, δημιούργησαν μια κρίση ποιότητας στην Πανεπιστημιακή Παιδεία.

Με αφετηρία την ανωτατοποίηση των Polytechnics στην Αγγλία επί Θάτσερ, περιορίστηκαν και οι κρατικές δαπάνες για τα Πανεπιστήμια της ΕΕ, με τη Διακήρυξη της Μπολόνια: Εφευρέθηκε η διάσπαση της ενιαίας κεντροευρωπαϊκής δομής των σπουδών σε δύο κύκλους και περιορίστηκαν οι υποχρεώσεις χρηματοδότησης της πολιτείας στον πρώτο κύκλο, το επίπεδο του οποίου είναι επιστημονικά ανεπαρκές λόγω δομής και χρονικής διάρκειας.

Η Ελλάδα έσπευσε να εφαρμόσει, ήδη από το 2001 την πολιτική Θάτσερ και τη Διακήρυξη της Μπολόνια, με την «κατ' απονομή Ανωτατοποίησης» των ΤΕΙ, (Ν. 2916/2001), χωρίς την ου-

σιαστική αξιολόγηση και αναβάθμιση όσων πληρούσαν τις προϋποθέσεις.

Ενόψει της συζήτησης του νέου νομοσχεδίου, για τη ρύθμιση θεμάτων πανεπιστημιακού και τεχνολογικού τομέα, καταθέτω το αιτιολογικό της υποβληθείσας στις 8 Μαΐου 2001 παραίτησής μου στον τότε υπουργό Παιδείας από τη θέση του Πρύτανη ΕΜΠ:

«Όλα τα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας προσπαθούν επί μήνες να πείσουν την ηγεσία του ΥΠΕΠΘ για το αυτονόητο: Η επιθυμητή σε όλους αναβάθμιση του επιπέδου των ΤΕΙ από τη σημερινή "ανώτερη" στην "ανώτατη" εκπαίδευση θα είναι ψευδεπίγραφη, αν συντελεστεί μόνο στο χαρτί ενός νόμου. Κάθε νέα ένταξη στο χώρο των ΑΕΙ προϋποθέτει την αξιολόγηση των γνωστικών αντικειμένων, της υλικοτεχνικής υποδομής, των προγραμμάτων σπουδών και του ανθρώπινου δυναμικού με ακαδημαϊκούς όρους, έτσι ώστε

να εντοπιστούν οι αναγκαίες για την ουσιαστική αναβάθμιση βελτιώσεις και να δρομολογηθεί με σαφές χρονοδιάγραμμα η υλοποίησή τους.

Μόνο έτσι διασφαλίζεται στοιχειωδώς το κύρος, η αποστολή και το ανταγωνιστικό κατοχυρωμένο περιεχόμενο της ανώτατης εκπαίδευσης, επ' ωφελεία της ποιότητας κατά την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών, αλλά και των ίδιων των αποφοίτων των ΤΕΙ. Και, βέβαια, μόνο έτσι θα πιστοποιηθεί η αναβάθμιση των ΤΕΙ στη συνείδηση της ελληνικής κοινωνίας, της οποίας δεν πρέπει να υποτιμούνται η νοημοσύνη και τα αισθήματα δικαίου και αξιοκρατίας».

3. Κολέγια και εμπόριο πανεπιστημιακών πτυχίων

Ως παλαιός πανεπιστημιακός δάσκαλος, είμαι αντίθετος επί της αρχής με την ίδρυση Ιδιωτικών Πανεπιστημίων και μάλιστα με τη μορφή (!!!) παραρτημάτων διάθεσης «εκπαιδευτικών προί-

όντων» της αλλοδαπής. Να δεχτώ ότι με έχει ξεπεράσει η Οδηγία της ΕΕ. Αλίμονο, όμως, αν δεν προστατεύσουμε την ελληνική οικογένεια από τις συνέπειες της εναγώνιας αναζήτησης πανεπιστημιακών πτυχίων για τα παιδιά της, αλλά και τον παραγωγικό ιστό της χώρας από κατόχους ψευδεπίγραφων γνώσεων και επαγγελματικών δικαιωμάτων.

Το ελάχιστο καθήκον του κράτους, λόγω και της πρόσφατης αδειοδότησης 33 Κολεγίων, είναι, κατά την άποψή μου, προφανές:

- Θέσπιση αυστηρών και σαφών προδιαγραφών λειτουργίας των κολεγίων, τουλάχιστον όσον αφορά στις υποδομές, στον εξοπλισμό και το εκπαιδευτικό δυναμικό τους.

- Δημιουργία ισχυρών μηχανισμών εποπτείας από τις αρχές, υπηρεσίες και εκπαιδευτικά όργανα της Ελλάδας και της ΕΕ για τη διασφάλιση της παροχής υψηλού επιπέδου πανεπιστημιακών σπουδών.

4. Το τελικό προς απάντηση ερώτημα

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, επιβάλλεται, να απαντήσει με ξεκάθαρη γλώσσα στο θεμελιώδες πολιτικό ερώτημα: Στη σημερινή εποχή της κυριαρχίας μιας παγκόσμιας αγοράς προϊόντων και υπηρεσιών, εξακολουθεί να διασφαλίζει προς τους οικονομικά και κοινωνικά ασθενέστερους πολίτες της, την παροχή, ορισμένων θεμελιωδών για την ένταξη στον κοινωνικό ιστό και την επαγγελματική επιβίωση, δημόσιων αγαθών όπως είναι η Παιδεία;

Με ποιες οδηγίες η ΕΕ στηρίζει πράγματι, σε όλες του τις βαθμίδες, το Δημόσιο Σχολείο, ως κύριου φορέα της εθνικής μνήμης και δημοκρατικής συνείδησης, της ισότητας, της συλλογικότητας και της αλληλεγγύης;

Το Bingham Canyon (BC), ορυχείο χαλκού της Kennecott Utah Copper (KUC, ανήκει στο γκρουπ της Rio Tinto), στη Γιούτα των Ηνωμένων Πολιτειών (16

μω, καθένα από αυτά κοστίζει 3,5 εκατ. δολάρια και είναι βαρύτερο από ένα Boeing 747...

Επιπλέον, το ορυχείο χαλκού της KUC λειτουργεί από το 1903 συνεχώς, αποτελώντας ταυτόχρο-

με καθαρότητα πάνω από 99,9%.

Μέχρι το 2004 είχαν παραχθεί από το ορυχείο συνολικά πάνω από 17 εκατ. τόν. χαλκού, καθώς και περισσότεροι από 700 τόνοι χρυσού και 6.000 τόνοι αργύρου. Ο

θέση της σε κάτι πιο οικείο και γραφικό. Η αγριάδα και η δυσμορφία δίνουν τη θέση τους στη γραφικότητα όπως έγραφε πριν πολλά χρόνια ο Uvedale Price (Three Essays on the Picturesque, 1810).

Το μεγαλύτερο ορυχείο στον κόσμο... και η υπέρβαση της «μεταλλείας»

του **Δρ. ΠΕΤΡΟΥ ΤΖΕΦΕΡΗ***

μίλια ΝΔ του Salt Lake City) είναι σήμερα το μεγαλύτερο επιφανειακό ορυχείο στον κόσμο. Είναι τόσο μεγάλο, που ξεπερνά την ανθρώπινη φαντασία και φαίνεται από το διάστημα, έχει διάμετρο 4 χιλ., βάθος πάνω από 1.200 μέτρα, εμβαδό 7,7 τετρ.χλμ. και απασχολεί πάνω από 1.700 μόνιμους υπαλλήλους. Μέχρι το 2018, όταν ολοκληρωθεί το πρόγραμμα επέκτασης «giant leap», το οποίο ενδέχεται να περιλαμβάνει υπογειοποίηση ορισμένων τομέων, το ορυχείο θα έχει επεκταθεί αρκετά σε έκταση, αλλά και συνολικό βάθος.

Τα εβδομήντα και πλέον γιγάντια 320-τονα φορτηγά, τα οποία χρησιμοποιούνται στην καθημερινή λειτουργία του ανεβοκατεβαίνοντας σε διαφορετικές λωρίδες κυκλοφορίας, χωρίς όμως να ξεπερνούν τα 13 μίλια/ώρα, μοιάζουν με... μυρμηγκία στις φωτογραφίες. Στην πραγματικότητα, ό-

να και το παλαιότερο επιφανειακό ορυχείο χαλκού στον κόσμο! Το 2018 σχεδιάζεται λήξη των εργασιών και η «μουσαιοποίησή του» ως ιστορικού και περιηγητικού προσορισμού, ενώ ήδη από το 1966 έχει περιληφθεί στα εθνικά ιστορικά ορόσημα των ΗΠΑ. Το visitors center του ορυχείου, το οποίο δε διαφέρει από ένα υπεράσύγχρονο μεταλλευτικό μουσείο, έχει δεχθεί (από το 1992) μέχρι σήμερα πάνω από 3 εκατ. επισκέπτες.

Κάθε χρόνο, παράγονται από την KUC 280 χιλ. τόν. Cu, 500 χιλ. ουγκιές Au, 3,5 - 4 εκατ. ουγκιές Ag και 17 χιλ. τόν. Mo, ενώ εξορύσσονται 55 εκατ. τόν. μεταλλεύματος και 120 εκατ. τόν. υπερκείμενων. Για την εξαγωγή του χαλκού από το σχετικά φτωχό κοίτασμα χρυσοφόρου πορφύρη με μέση περιεκτικότητα 0,55% σε Cu (κι ακόμη 0,4 g/t Au, 3,5 g/t Ag και 0,05% Mo) εφαρμόζεται υδρομεταλλουργική μέθοδος (εκκύλιση σε σωρούς με θειικό οξύ και στη συνέχεια ηλεκτρόλυση), η οποία επιτρέπει την ανάκτηση του χαλκού

χρυσός και το ασήμι αποτελούν «παρπαροϊόντα», που ανακτώνται κατά τη διαδικασία ραφινάρισματος του χαλκού. Εντούτοις, ο χρυσός που έχει διαχρονικά παραχθεί από το BC ξεπερνά το σύνολο του χρυσού που εξορύχθηκε στην Καλιφόρνια, στο Κολοράντο και στον ποταμό Klondike (gold and silver rushes), ενώ ο χαλκός που έχει παραχθεί, επίσης, συνολικά ξεπερνά αυτόν κάθε άλλου ορυχείου παγκοσμίως, πλην του επίσης τεράστιου ορυχείου Chuquibambilla της Χιλής (παραγωγή 29 εκατ. τόν. χαλκού μετά από 90 χρόνια συνεχούς λειτουργίας).

Η αξία όλων των χρήσιμων ορυκτών που ελήφθησαν από το BC υποδηλώνει πόσο σημαντικό είναι διαχρονικά το συγκεκριμένο ορυχείο για τη μεταλλευτική ιστορία, δικαιολογώντας ταυτόχρονα το χαρακτηρισμό του S.Camp ως την «πλουσιότερη τρύπα της Γης». Ίσως δεν είναι υπερβολή να πούμε ότι η τραχύτητα και η δυσμορφία που χαρακτηρίζουν ανάλογα τοπία, στην περίπτωση του υπεραιωνόβιου BC έχει δώσει σιγά σιγά τη

Δυστυχώς, στη χώρα μας δεν υπάρχει καμία υδρομεταλλουργική εφαρμογή σε βιομηχανική κλίμακα, ούτε στους νικελιούχους λατερίτες (για το νικέλιο), ούτε στα μεικτά θειούχα των δύο κοιτασμάτων Μαύρων Πετρών και Ολυμπιάδας (για το χρυσό), ούτε φυσικά για το χαλκό, εφόσον το χαλκούχο - χρυσούχο πορφυρικό κοίτασμα των Σκουριών Χαλκιδικής, το οποίο είναι συγγενούς μεταλλοφορίας με εκείνο του BC, δεν έχει υποστεί εκμετάλλευση μέχρι σήμερα. Το κοίτασμα των Σκουριών περιέχει περίπου 200 εκατ. τόν. μεταλλεύματος (με 0,54% Cu, 0,8 g/t Au και 2 g/t Ag), δηλαδή θα μπορούσαν από αυτό να εξασχούν 4 εκατ. συγγίε χρυσού και 800 χιλ. 1 εκατ. τόν. χαλκού. Η Λάρκω (στη Λάρυμνα Φθιώτιδας), ως γνωστόν, εφαρμόζει πυρομεταλλουργική μέθοδο για την παραγωγή σιδηρονικελίου, ενώ η προϊστορία της μη επένδυσης του χρυσού της Χαλκιδικής, αλλά και των κοιτασμάτων Au-Ag στις Σάπες και στο Πέραμα της Δ. Θράκης είναι λίγο - πολύ γνωστή.

* Δρ. μηχανικός ΕΜΠ - συγγραφέας, <http://elladitsamas.blogspot.com/>

Όταν το φετινό καλοκαίρι (του 2009) επισκέφθηκα το Bingham Canyon (BC), περισσότερο από τους αριθμούς - ρεκόρ, με συγκλόνισε η σκέψη και ο κόπος των ανθρώπων που πέρασαν από εκεί για περισσότερο από έναν αιώνα και δημιούργησαν αυτό το τεράστιο ανθρώπινο γλυπτό για να ζήσουν. Σκεπτόμενος τα εκατομμύρια τις εργατώρες, με πάνει δέος. Μπορεί ο χρόνος να γλυκάνει μια δυσπλασία αλήθεια; Μπορεί να την απαλύνει, να την κάνει να φαίνεται ηπιότερη κι ενίοτε γραφική, γοητευτική και σπουδαία; Ή πάντα η σκιά του υπερφυσικού θα προκαλεί μόνο δέος;

Αλήθεια, τι αισθάνεται κάποιος μπροστά στον κρατήρα MaunaLoa της Χαβάης του μεγαλύτερου ενεργού ηφαιστείου στον κόσμο ή στον κρατήρα του μικρότερου αδερφού του στο Kilauea (40 χιλιόμετρα πιο κάτω) και που δικαίως θεωρείται το πιο δραστήριο ηφαι-

στείο στον κόσμο; Ή μπροστά στον εθνικό δρυμό Torres del Paine στη Χιλιανή Παταγονία και στην Paine Grande την ψηλότερη γρανιτένια κορφή του στα 3.050 μέτρα; Πώς αισθάνεται κάποιος μπροστά στο ηφαιστείο Dallol στο Αφάρ της Αιθιοπίας, στην «κουζίνα του διαβόλου», όπως το αποκαλούν συνήθως, καθώς έχει την υψηλότερη μέση θερμοκρασία στον κόσμο (34°C) κι ακόμη είναι το μόνο χερσαίο ηφαιστείο που βρίσκεται (48 μ.) κάτω από το επίπεδο της θάλασσας; Και πώς, μπροστά στη σμιλεμένη κοιλάδα με τους γρανιτένιους λόφους, τα κρυστάλλινα ποτάμια και τα δάση

με τις γιγάντιες σελήδες, στο εθνικό πάρκο Yosemite, στις πλαγιές της Σιέρα Νεβάδα των ΗΠΑ;

Τα επιβλητικά φυσικά γλυπτά είναι περισσότερο ελκυστικά από τα ανθρώπινα; Και πώς βλέπει ο κόσμος τις μαξιμαλιστικές επεμβάσεις του ίδιου του ανθρώπου στο φυσικό περιβάλλον; Μπορεί η επιβλητική εμφάνιση, η μεταλλευτική ιστορία δεκαετιών, αλλά και η χρηστικότητα του στις γενιές των εργαζομένων, αλλά και στο κοινωνικό σύνολο, να μας κάνουν να δούμε διαφορετικά το αποτύπωμα ενός τεράστιου ορυχείου, π.χ. σαν το BC ή σαν τη δική

μας Αγγερία στη Μήλο; Κι ακόμη σαν το Veladero στην επαρχία San Juan στις αργεντινικές Άνδεις, που βρίσκεται στα 4 χλμ. πάνω από το επίπεδο της θάλασσας; Και σαν τις περιφημες μουσειακές, πλέον, τεράστιες «τρύπες» των αδαμαντωρυχείων της Ν. Αφρικής (π.χ. της Kimberley hole και Jagersfontein Mine) που συναγωνίζονται ανά τους αιώνες ποια θα έχει την πρωτιά, στο μέγεθος και στο βάθος, στην επιβλητικότητα και στο διαχρονικό κύρος, ως το μεγαλύτερο ορυχείο στον κόσμο, που ανοίχτηκε ποτέ χωρίς μηχανήματα;

Αυτές οι τεράστιες ιστορικές εκσκαφές δε συνθέτουν, δεν αποτε-

λούν κομμάτια από τη μνήμη του πλανήτη; Δεν αποτελούν κομμάτια της αέναης προσπάθειας του ανθρώπου να χρησιμοποιήσει τους πόρους της Γης, δημιουργώντας τη δική του παρέμβαση; Ή πάντα θα δίνουν λαβές για σχόλια του τύπου: «Η ομώνυμη πόλη Bingham δεν υπάρχει πια. Την κατάπιε το μεταλλείο» ή αντίστροφα «Μα, αν δεν υπήρχε το μεταλλείο, δε θα υπήρχε ποτέ η πόλη»;

Η παρουσία της μεταλλείας, θετική ή αρνητική, υπήρξε πάντοτε καταλυτική και δεσποζούσα. Τα ορυχεία/μεταλλεία αποτέλεσαν ιστορικές ενίοτε, γοητευτικές ενίοτε, πάντοτε, όμως, χρήσιμες δυσπλασίες που κατασκεύασε ο άνθρωπος για να εξορύσσει υλικά.

Μπορεί άραγε η «μεταλλεία» να πετύχει τη δική της θετική ιστορική υπέρβαση;

Μπορεί το όραμα του ιψενικού ήρωα Τζον Γαβριήλ Μπόρκμαν να υποτάξει τους πόρους της γης στις ανθρώπινες προσδοκίες, να έχει θετική κατάληξη τόσο για 'κείνον όσο και για την ανθρωπότητα; Και με τι κόστος; Ή είναι από πριν αλαζονικό, ανεδαφικό και μη βιώσιμο; Ή, μήπως, τελικά πρόκειται για ψευτοδιλήμμα που απαντιέται πάντοτε διαφορετικά ανάλογα την πλευρά στην οποία βρίσκεται ο εκάστοτε παρατηρητής; Ανάλογα με την απόστασή του από το μεταλλευτικό περιβάλλον, ανάλογα με τη θέση του πάνω ή κάτω από την «μπουλντόζα»; Όπως όλα τα αναπτυξιακά διλήμματα του σύγχρονου πολιτισμού μας. Και η ανθρωπότητα καλείται να τα χειριστεί ευέλικτα για τη διαχρονική επιβίωση του είδους μας;

Σε κοινή συνέντευξη Τύπου ΤΕΕ και Δήμου Αθηναίων (Ε.Δ. 2532/13/4/09) προτείνεται η ανταλλαγή του οικοπέδου του ΤΕΕ στα Εξάρχεια (Χαριλάου Τρικούπη, Ναυαρίνου, Ζωοδόχου Πηγής), με τις προσφυγικές πολυκατοικίες της Λεωφόρου Αλεξάνδρας.

Ο στόχος της πρότασης είναι να δημιουργηθεί χώρος πρασίνου στο οικόπεδο του ΤΕΕ στα Εξάρχεια και οι τέσσερις από τις προσφυγικές πολυκατοικίες να δοθούν στο ΤΕΕ για τη στέγαση των γραφείων του, αφού αυτές πρόσφατα (3/02/09) κηρύχθηκαν διατηρητέα μνημεία.

Η ευαισθησία και του δημάρχου και του προέδρου του ΤΕΕ είναι δεδομένη

κτονικής κληρονομιάς κλπ., πάντα, επαναλαμβάνω, χωρίς προσφορά δική τους, πλην των κραυγαλέων συνάξεων και «διαμαρτυριών». Διανοείται κανείς, ότι αν εκαλούντο οι ως άνω «ευαίσθητοι» καταληψίες να δώσουν κάποια μικρή εισφορά για την αγορά και φύτευση του οικοπέδου θα έβραζαν το χέρι στην τσέπη;

Μια σύντομη έρευνα στα σπίτια των καταπατησάντων το οικόπεδο του ΤΕΕ θα εύρισκε ότι ούτε ένας στους δέκα δε θα είχε μία γλάστρα στη βεράντα του, ούτε ένα δεντράκι δε θα είχε φύτεψει στον ακάλυπτο του οικοπέδου του.

4. Επίσης, όσοι δεν είναι παλαιοί οικοπεδούχοι αλλά διαμερισματούχοι,

υποβάλλουν σχετική αίτηση, θορυβούν υπερβολικά, κάποτε και έξω από τα δικαστήρια, ενώ η συντριπτική πλειονότητα των πολιτών αγνοεί τις ενέργειές τους και έτσι αιφνιδιάζεται με «αποφάσεις» κήρυξης ως διατηρητέων κτισμάτων που η καλύτερη λύση για τα περισσότερα από αυτά, είναι η κατεδάφιση. Σ' αυτά ανήκουν και τα προσφυγικά της Λεωφόρου Αλεξάνδρας. Γιατί, αλήθεια, έπρεπε αυτά να κηρυχθούν μνημεία διατηρητέα; Έχουν κάποια αρχιτεκτονική ομορφιά τα κυβοτύσοχημα «άχρωμα και άοσμα» 8 όμοια κτίσματα; Και γιατί είναι μνημεία; Γιατί δείχνουν πώς «κουτσοβολεύτηκαν» (μάλλον στριμώχτηκαν) οι πρόσφυγες της μεγάλης εθνικής συμφο-

νο αποπεράτωσης, αν τελειώσουν ποτέ. Αποφυγή, επίσης, επανάλυψης της περιπέτειας μεταφοράς συντελεστή δόμησης είτε στο Μαρούσι είτε αλλού, για τους ίδιους, ως άνω φόβους.

Ε) Οριστική απόφαση και προγραμματισμός για κατασκευή των γραφείων του ΤΕΕ στο οικόπεδο του των Εξαρχείων είτε με τη βραβευμένη μελέτη του 1980, εφόσον, με όποιες τυχόν αναγκαίες τροποποιήσεις, είναι σωστά εφαρμόσιμη και σήμερα, αλλιώς προκήρυξη νέου διαγωνισμού.

Στ) Είτε η τροποποιημένη μελέτη του 1980 είτε η νέα να προβλέψει υπόγειο γκαράζ δύο ορόφων, που θα ανακουφίσει τους γύρω δρόμους από το πιεστικό παρκάρισμα σ' αυτούς.

Ζ) Φύτευση του ακάλυπτου και της ταράτσας του κτιρίου γραφείων, με πυκνό πράσινο. Έτσι, θα προκύψει κάλυψη με πράσινο στο 100% του οικοπέδου και θα εκλείψει και κάθε τυχόν πρόσχημα για πράσινο στο οικόπεδο.

Η) Με τη λύση αυτή επιτυγχάνεται:

Αποφυγή περιπετειών και δαπανών φόρων μεταβιβάσεως, συμβολαιογραφικών και δικηγορικών δαπανών.

Η κατασκευή των γραφείων ΤΕΕ στα Εξάρχεια έχει πολλά πλεονεκτήματα όπως: α) Θα γίνει ένα ενιαίο κτίριο, με κτιριολογικό πρόγραμμα και σχεδιασμό για να λειτουργεί σαν κτίριο γραφείων. Με τον κάθε χώρο στη σωστή θέση και το σωστό μέγεθος και όχι με συμβιβασμούς σε χώρους μικροδιαμερισμάτων. Αν υπάρξει ανάγκη κάποιων χώρων συμπληρωματικών, εύκολα θα βρεθεί κτίριο κοντά είτε για ενοίκιαση είτε για αγορά. β) Το οικόπεδο του ΤΕΕ είναι εύκολα προσβάσιμο με τα δημόσια μέσα μεταφοράς (Ακαδημία, Λεωφορεία, μετρό, τρόλεϊ) και με αυτά θα εξυμηρετούνται οι συναλλασσόμενοι με το ΤΕΕ όλου του Λεκανοπεδίου κατά 90% και το 10% που θα έρχονται με ΙΧ στο υπόγειο γκαράζ.

Σε κάθε περίπτωση, το θέμα είναι πολύ σημαντικό και αφορά 120.000 μηχανικούς, που οι περισσότεροι βρίσκονται σε επαρχιακές πόλεις και δεν έχουν δει ποτέ τους ερείπιωνες των Αμπελοκήπων, που προτείνονται για γραφεία του ΤΕΕ.

Νομίζω ότι δε χρειάζεται βιασύνη και πρέπει να δοθεί χρόνος πληρέστερης ενημέρωσης και διατύπωσης γνώμης από αρκετούς συναδέλφους.

Προβληματισμοί & προτάσεις

και επαινετή.

Παρ' όλα αυτά, και η ευαισθησία πρέπει να υπόκειται στον κανόνα του «μέτρον το άριστον», του «μηδέν άγαν» και στη στάθμιση των αντικειμενικών δυνατοτήτων και αδυναμιών.

Κάποιες σκέψεις, προβληματισμοί και προτάσεις των απλών μηχανικών, όπως ο γράφων, ίσως είναι χρήσιμες και νομιμοποιούνται, αφού η παρουσία του ΤΕΕ - και του οικοπέδου των Εξαρχείων - προέκυψε, επί το πλείστον, από τις εισφορές των μελών του.

1. Είναι λάθος που το οικόπεδο αφέθηκε, επί δεκαετίες, απερίφρακτο, γιατί αυτό «βόλευε» τους παρκαδόρους. Έτσι «εφώναζε»: Είμαι αδέσποτο, ελάτε να με αρπάξετε, πράγμα που έγινε ήδη αυθαίρετα από τη λεγόμενη Πρωτοβουλία των Πολιτών.

2. Αρκετά μέλη της Πρωτοβουλίας θα πρέπει να είναι παλιοί κάτοικοι των Εξαρχείων, οικοπεδούχοι, οι οποίοι, αφού φρόντισαν να δοθούν υψηλοί συντελεστές δόμησης και πήραν ανάλογες υψηλές αντιπαροχές, τώρα βρίσκουν αναγκαία τη δημιουργία πρασίνου, αλλά με «ξένα κόλλυβα».

3. Έτσι έγινε μόδα η δημιουργία «Επιτροπών» και «Πρωτοβουλιών Πολιτών» που αυτοπροσδιορίζονται προστάτες του πρασίνου, της αρχιτε-

πέλεξαν την απόκτηση διαμερίσματος εκεί ημέρα και όχι νύχτα. Έτσι ε γνώριζαν, έβλεπαν, ότι για πράσινο έχουν το λόφο του Στρέφη, το πάρκο του Αγίου Νικολάου και συνέχεια κοντινή το Λυκαβηττό. Αυτά υπήρχαν και υπάρχουν. Η επιλογή τους για κατοικία στα Εξάρχεια οφείλεται σε άλλα πολλά και σημαντικά κριτήρια, π.χ. η πολύ μικρή απόσταση από χώρους εργασίας (καταστήματα, γραφεία, υπουργεία, υπηρεσίες, σχολές, φροντιστήρια, θέατρα, κινηματογράφους, αγορά κλπ.). Ακόμη κοντά είναι όλες σχεδόν οι αφετηρίες συγκοινωνιών, που μετράει κι αυτό, για τη μετακίνηση, ή όπου θα λήξουν να πάνε. Όλα αυτά τα κριτήρια υπήρχαν και υπάρχουν. Τώρα βρήκαν ότι δεν έχουν αρκετό πράσινο; Και μια και οι νέοι της περιοχής είναι τακτικά καταληψίες του κοντινού Πολυτεχνείου και του κοντινού Πανεπιστημίου, κάποιοι μεγαλύτεροι για να μη μείνουν πίσω, «έφτιαξαν» μια «Πρωτοβουλία Πολιτών», μάζεψαν και κάποιες υπογραφές, από πολλούς, που εύκολα τις προσφέρουν, αφού δεν τους κοστίζει τίποτε, και χωρίς πολλές διαδικασίες έγιναν καταληψίες.

5. Είναι γνωστό πως κάποιο ή κάποια κτίσματα κηρύσσονται διατηρητέα με ευκολία. Λίγοι άνθρωποι, κάποιος ούλλογος, με ευαισθησία πέραν κάθε μέτρου και συχνά όχι χωρίς ιδιότε-

του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΣΑΝΤΑ***

ράς του 1922; Και, έστω, δε φτάνει ένα να γίνει μουσείο Μικράς Ασίας; Είναι ανάγκη να επαναλαμβάνεται οχτώ φορές; Και πόσο μπορούν να γίνουν λειτουργικά γραφεία του ΤΕΕ σκορπισμένα σε τέσσερις πολυκατοικίες μικροδιαμερισμάτων κατοικιών; Τελικά, και σωστά λειτουργικά γραφεία δε θα προκύψουν, αλλά και τέτοιες μεταβολές θα γίνουν, που δε θα έχουν σχέση με τα «διατηρητέα» διαμερίσματα, εκτός από την ονομασία.

Πρόταση:

Α) Άμεσα να αρχίσει η διαδικασία (ασφαλιστικά ή άλλα μέτρα) αποβολής των καταληψιών και διασφάλισης του ιδιοκτησιακού δικαιώματος του ΤΕΕ.

Β) Περίφραξη του οικοπέδου.

Γ) Καταβολή στην «Πρωτοβουλία» από το ΤΕΕ ή το Δήμο, της αξίας των φυτών που φύτεψαν και της εργασίας φύτευσης.

Δ) Αποφυγή εμπλοκής με τα προβληματικά διατηρητέα των Αμπελοκήπων που κατά τη μελέτη και κατασκευή τους σαν γραφεία θα υπόκεινται σε πιθανούς κινδύνους προσφυγών στο ΣΤ Επικρατείας των Συλλόγων Αμπελοκήπων, με προσοχήματα: «γιατί ετούτο, γιατί εκείνο»; με συνέπεια ατέλειωτες διακοπές εργασιών και άγνωστο χρό-

* Αρχιτέκτων Μηχανικός, μέλος ΤΕΕ, Αγ. Αναργύρων 13, 31 100 Λευκάδα

Το τελευταίο διάστημα, η ελληνική κοινωνία βομβαρδίζεται από επικλήσεις, ιδέες, προτάσεις περί πράσινης ανάπτυξης, πράσινης οικονομίας, οικολογίας, σεβασμού της φύσης και του περιβάλλοντος και άλλα ωραία λόγια και μεγάλα. Μέχρι και «οικολογικό» κόμμα, κατά τα βορειοευρωπαϊκά πρότυπα, προωθήθηκε στην Ελλάδα! Λες και πάτησε κάποιος ένα κουμπί ξαφνικά και όλοι, βιομήχανοι, πολιτικοί, επιχειρηματίες, αγάπησαν το περιβάλλον και «κόπτονται» να το σώσουν!

Μήπως, όμως, δεν είναι τόσο αγγελικά πλασμένος ο κόσμος μας; Μήπως απλά κάποιος έκριναν ότι το περιθώριο κέρδους στον τομέα «Περιβάλλον» είναι πλέον μεγάλο και αξίζει να επενδύσουν και

κλιτρόπως από εταιρείες του περιβαλλοντικού κλάδου! Με το αζημίωτο φυσικά, αφού σε αντάλλαγμα προμηθεύουν «μελέτες» και «έρευνες» κατά παραγγελία, άρθρα κλπ. Κείμενα στην καλύτερη περίπτωση γεμάτα μισές αλήθειες, συνηθέστερα γεμάτα ανακριβείς, αοριστολογίες, καμία επιστημονική βάση, ακόμα και ψεύδη!

3) Πόσοι πολίτες γνωρίζουν ότι όλοι αυτοί οι δήθεν «ευαίσθητοι» οικολόγοι αμείβονται με παχυλούς μισθούς εργαζόμενοι ελάχιστα και εκμεταλλευόμενοι την εργασία νέων παιδιών μέσω Stage, προγραμμάτων κατάρτισης ανέργων ή εθελοντικής εργασίας κλπ.;

4) Πόσοι πολίτες γνωρίζουν ότι, πολλές φορές, οι «εθελοντές» που μοιράζουν φυλλάδια ή ζητούν τη συνδρομή τους είναι άνεργοι νέοι

τόχρονα προωθούν και μονάδες καύσης άνθρακα! Αυτοί, άραγε, τι επιχειρηματίες είναι, «πράσινοι» ή «μαύροι»;

Έχουν όμως και άλλα «ευφυή» επιχειρήματα οι δαιμόνιοι αυτοί επιχειρηματίες, πέραν των «μελετών» και των «στοιχείων» εννώ που παραγγέλνουν από τους προαναφερθέντες φορείς, μελετητές κλπ. Επιχειρήματα που δεν τα υποστηρίζουν φυσικά ανοικτά, δεν τα προωθούν με άρθρα, αλλά συζητούνται μόνο σε κλειστά γραφεία, με ανθρώπους συνήθως «εξυπηρετικούς» και «πρόθυμους» να βοηθήσουν τους δύσμοιρους επενδυτές να συνδράμουν την ανάπτυξη της χώρας. Ας δούμε μερικά από αυτά:

1) Μια τέτοια ιδέα είναι, για παράδειγμα, ότι η «υποβαθμισμένη»

και δε θα επεκταθώ σε αυτό.

Ας μας απαντήσουν όμως οι τόσο ευαίσθητοι και αφιλοκερδείς επιχειρηματίες - διότι έχουν φτάσει μέχρι και στο σημείο να υποστηρίζουν ότι δεν επενδύουν για το κέρδος, αλλά για το καλό της χώρας και του περιβάλλοντος - σε μερικά ερωτήματα:

- Γιατί τηρούν μόνο επιλεκτικά τους νόμους που οι ίδιοι ουσιαστικά έχουν θεσπίσει, δεδομένου ότι πάντοτε οι θέσεις τους ενσωματώνονται σε μεγάλο βαθμό στην ελληνική και κοινοτική νομοθεσία; Σε τέτοιο βαθμό μάλιστα που και σε περιοχές Natura κατάφεραν να επιτρέπεται η εκκέρσωση τους, κυριολεκτικά, για να εγκαθίστανται Α/Γ, Φ/Β, χιλιόμετρα οδών πρόσβασης και καλωδίων μεταφοράς ηλεκτρικού ρεύματος! Τι λένε, αλή-

«Πράσινη» ενέργεια και πράσινα άλογα

εκεί; Να τελειώνει, λοιπόν, επιτέλους το παραμύθι με τους δήθεν φιλοπεριβαλλοντολόγους επιχειρηματίες, αλλά και τις δήθεν «οικολογικές» οργανώσεις, τους δήθεν «επιστημονικούς φορείς» και τις δήθεν ΜΚΟ.

Μερικές αλήθειες, λοιπόν για τους παραπάνω φορείς, που δρουν συνήθως ως ΜΚΟ.

1) Χρηματοδοτούνται αδρά από το κράτος και την ΕΕ, δηλαδή με χρήματα των Ελλήνων πολιτών, χωρίς ο πολίτης να έχει κανέναν έλεγχο στα οικονομικά και στη δράση των οργανώσεων αυτών!

2) Έχουν αποκάλυπτα πλέον οι περισσότερες καταντήσει να λειτουργούν ως «υπάλληλοι» των λεγόμενων «πράσινων» επιχειρηματιών, νέας μόδας στη χώρα μας και στην ΕΕ. Όλων εκείνων δηλαδή, που μας έχουν φταμόσει με τα κούφια συνθήματα για πράσινη ενέργεια, πράσινη ανάπτυξη, πράσινη οικονομία και πράσινα άλογα! Δεν είναι τυχαίο, άλλωστε, που σπονσοράρονται γενναία και ποι-

που αμείβονται με 3-5 ευρώ την ώρα;

Ας δούμε, όμως, πώς «προστατεύουν» το περιβάλλον. Μήπως αθρώνοντας όλα τα επιχειρηματικά σχέδια των ιδιωτών; Προωθώντας το όραμα να γεμίσουν δάση, ρέματα, βουνοκορφές και πεδιάδες με ανεμογεννήτριες (Α/Γ), φωτοβολταϊκά (Φ/Β), μικρά υδροηλεκτρικά και άλλα «πράσινα» έργα;

Καταστρέφοντας δηλαδή σήμερα τους οικοτόπους και βιοτόπους, τη χλωρίδα και την πανίδα που έχει απομείνει, το φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον, τις τελευταίες παρθένες εκτάσεις που έχουν απομείνει στη χώρα αυτή, για να τις «σώσουν» δήθεν από τις συνέπειες της κλιματικής αλλαγής μετά από 50 έτη! Διότι με τέτοια «ατράνταχτα» επιχειρήματα επιθυμούν να μας πείσουν για τις καλές τους προθέσεις οι βιομήχανοι του χώρου και οι «έγκριτοι» επιστήμονες - μελετητές της «παραβιομηχανίας» των περιβαλλοντικών μελετών! Τέτοια επιχειρήματα επικαλούνται, που θέλουν να γεμίσουν κάθε βουνοκορφή με Α/Γ και ταυ-

(κατ' αυτούς φυσικά) φυτική βλάστηση, δηλαδή οι χαμηλής βλάστησης δασικές εκτάσεις μαζί με τις καμένες και αναδασωτέες εκτάσεις δεν πρέπει να προστατεύονται όσο οι υπόλοιπες, ουσιαστικά λένε

του **Π. ΠΑΝΟΥ***

δεν πρέπει να χαρακτηρίζονται πλέον δασικές. Θυμίζω εδώ ότι, ήδη, ισχύει ο σκανδαλώδης νόμος (με τροποποίηση του Συντάγματος), που διαχώρισε τα δάση σε δάση και δασικές εκτάσεις! Κάποιοι (κακεντρεχείς φυσικά) υποψιάζονται ήδη «πράσινους» επιχειρηματίες πίσω από φωτιές σε βουνά χωρίς κανένα κτηματομεσιτικό ή τουριστικό ενδιαφέρον (βλέπε Πάρωνας, Ταΰγετος), αλλά με έντονο ενδιαφέρον για «πράσινα» έργα.

2) Έχουν φυσικά και άλλα εποικοδομητικά επιχειρήματα. Προτείνουν ασυδοσία και πλήρη απουσία ελέγχου στις δραστηριότητές τους, βαφτίζοντάς τες μείωση της γραφειοκρατίας! Με χαρά είδα ανακοίνωση του ΤΕΕ στο Δελτίο του με αριθμό 2540 από 15/06/2009

για όλα αυτά οι «οικολογικές» οργανώσεις; Ποια η θέση π.χ. της WWF και της Greenpeace, για να αναφερθούμε μόνο στις μεγαλύτερες;

- Θα επένδυαν σε «περιβαλλοντικά» έργα, αν δεν επιδοούνταν από κρατικά κονδύλια (από δικά μας, δηλαδή, χρήματα) με ποσοστό 40%; Το οποίο με τις αδρές υπερτιμολογήσεις που κάνουν φτάνει σε πολύ υψηλότερα ποσοστά; Και σαν να μην έφτανε αυτό, θα επένδυαν άραγε αν δεν είχαν εξασφαλίσει υπέρογκες εγγυημένες τιμές πώλησης του ρεύματος στη ΔΕΗ για 25 έτη;

3) Τέλος, οι «πράσινοι» αυτοί επιχειρηματίες είναι και πολύ δημοκρατικοί! Ένα ακόμα ευφυές επιχείρημά τους, το οποίο απαιτούν μάλιστα να νομοθετηθεί, είναι τα Νομαρχιακά Συμβούλια (ΝΣ) να μην έχουν δικαίωμα να γνωμοδοτούν για το αν επιθυμούν να γίνει στην περιοχή τους το έργο, αλλά απλά να διατυπώνουν γνώμη επί της ΜΠΕ! Όχι ότι και τώρα έχουν πολλά προβλήματα μιας και η γνώμη του ΝΣ δεν είναι δεσμευτική, ▶

* Χημικός Μηχανικός, MSc

αλλά συμβουλευτική απλά. Άλλωστε, υπάρχουν νομικά «παράθυρα», πρόθυμοι δημόσιοι λειτουργοί και «εξυπηρετικοί» τοπικοί «άρχοντες» που βρίσκουν τρόπους να παρακάμπτουν τη λαϊκή βούληση, ακόμα και όταν αυτή εκφράζεται ξεκάθαρα σε Δημοτικά και Νομαρχιακά Συμβούλια! Προφανώς, όμως, οι επιχειρηματίες του χώρου θέλουν να ελαττώσουν τον κόπο (και τα έξοδά) τους.

Θα μπορούσε κανείς πολλά να αναφέρει ακόμα για τις «πράσινες» επιχειρήσεις και τους «πράσινους» επιχειρηματίες. Ότι δεν τηρούν, για παράδειγμα, ούτε τους περιβαλλοντικούς όρους που τίθενται (με την ανοχή φυσικά του κράτους), ότι άλλο έργο συνήθως αδειοδοτούν και επιχορηγούν και άλλο τελικά κατασκευάζουν (για το καλό του περιβάλλοντος ισχυρίζονται όταν καταγγελθούν) ακόμα και το ότι είναι τόσο «περιβαλλοντικά ευαίσθητοι», που στα γραφεία τους συχνά ούτε καν ανακυκλώνουν!

Το ζήτημα όμως είναι άλλο. Δεν μπορεί κανείς στα σοβαρά να απαιτεί από τους επιχειρηματίες «κοινωνική» και «περιβαλλοντική» ευαισθησία. Αυτά είναι ευκολόγια για αφελείς, συμπαρομαρτούντα της νέας μόδας της «εταιρικής κοινωνικής ευθύνης». Οι επιχειρηματίες όμως σκέφτονται μόνο κέρδη, μερίσματα, μετοχές και bonus! Και επειδή τα λεφτά είναι πολλά, αποκλείεται ποτέ στη δική τους ζυγαριά τα πουλιά και τα χορτάρια να ζυγίσουν περισσότερο! Μόνο αφελείς, επικίνδυνοι και σε διατεταγμένη υπηρεσία άνθρωποι υποστηρίζουν σοβαρά κάτι διαφορετικό.

Ο επιχειρηματίας, όμως, όπως και ο πολίτης, ενεργεί στο πλαίσιο που του επιτρέπει η οργανωμένη πολιτεία. Όταν το κράτος είναι ασύδοτο, αδιάφορο, ανίκανο ή, ακόμα χειρότερα, διεφθαρμένο, ελεγχόμενο από μεγάλα συμφέροντα και στην υπηρεσία πολλές φορές αυτών, όταν το 2010 ασχολούμαστε ακόμα με χρυσόβουλα του Βυζαντίου και φιρμάνια της Τουρκοκρατίας, όταν βουνά, λίμνες, θά-

λασσες και ακτές έχουν γίνει οικόπεδα και στόχοι επιχειρηματικής δραστηριότητας, φυσικά ασύδοτοι εμφανίζονται και οι επιχειρηματίες!

Το ζήτημα, λοιπόν, τελικά καταλήγει στο τι μπορεί να κάνει ο πολίτης! Αυτό ας το αναλογιστεί ο καθένας ατομικά, καταρχήν. Εγώ μόνο για τον εαυτό μου μπορώ να μιλήσω. Κάποιες ιδέες - δράσεις που σκέφτομαι και εν πολλοίς υλοποιώ ευχαρίστως να τις μοιραστώ.

Όχι μόνο δεν ενισχύω ποτέ τις διάφορες ΜΚΟ και «περιβαλλοντικές» οργανώσεις, αλλά προσπαθώ να αποκαλύψω και τη δράση τους σε όποιον είναι διατεθειμένος να ακούσει κάποιον άνθρω-

πο που γνωρίζει αρκετά για το χώρο. Θυμάμαι, αλήθεια, εντονότερες δράσεις των οργανώσεων αυτών τις δεκαετίες του 1980 και 1990 σε πρώην κρατικές επιχειρήσεις, δε θυμάμαι όμως καμιά δράση τους σε ιδιωτική επιχείρηση! Είναι, επίσης, τυχαίο που και αυτές οι αντιδράσεις έπαψαν όταν οι επιχειρήσεις αυτές πουλήθηκαν; Θα απαντήσει ποτέ κανείς γι' αυτά;

Δε δέχομαι, επίσης, εύκολα όσα μου σερβίρουν οι εκάστοτε μεσοσίες και παντογνώστες! Πάντα αναζητώ και τον αντίλογο! Οι ΑΠΕ, μάς λένε κάποια χρόνια τώρα, είναι η λύση σε όλα τα προβλήματα! Μακάρι να ήταν τόσο απλό. Μήπως όμως δεν είναι έτσι; Είμαι δε πάρα πολύ δύσπιστος όταν κάποια άποψη προβάλλεται σκανδα-

λωδώς και μονόπλευρα, όπως π.χ. η «πράσινη» ενέργεια!

Μέχρι και οικολογικό κόμμα στήθηκε στην Ελλάδα, το οποίο σε ελάχιστους μήνες αύξησε τη δύναμή του κατά 350%! Κόμμα στα πρότυπα του αντίστοιχου γερμανικού, το οποίο πάντα βρίσκεται στην κυβέρνηση, δεκανίκι του εκάστοτε ισχυρού συνεταιίρου. Έχει λύσει τα περιβαλλοντικά της ζητήματα η Γερμανία άραγε;

Βασικότερο όλων όμως είναι η επαγρύπνηση και η οργανωμένη δράση, η πίεση στις τοπικές αρχές και σε κάθε άλλο επίπεδο. Να πάρουμε οι πολίτες την υπόθεση στα χέρια μας. Να πάψουμε να αδια-

δα πολιτών που επιθυμεί να διαφυλάξει την αισθητική του τόπου όπου ζει να «χτυπήσει» με καίριες καταγγελίες, αρκεί να ζητήσει τη συνδρομή τεχνικών και επιστημόνων του χώρου, ώστε τα επιχειρήματα και οι καταγγελίες της να είναι ουσιαστικά, άρτια επιστημονικά και άρα να πιάσουν τόπο. Ας μην πάνε όλα τα χρήματα σε δικηγόρους. Το ζήτημα είναι πρωτίστως επιστημονικό και δευτερευόντως δικονομικό, χωρίς να παραγνωρίζω και τη σημασία τυχόν νομικών και διοικητικών παρατυπιών που μπορεί να έχουν γίνει (συνηθέστατα) από τους εν λόγω επιχειρηματίες. Και αυτά, βέβαια, μόνο νομικοί εξειδικευμένοι σε θέματα περιβαλλοντικών αδειοδοτήσεων μπορούν να τα εντοπίσουν συνήθως.

Καταλήγοντας, πιστεύω ότι αν ο κόσμος πραγματικά δεν επιθυμεί ένα ιδιωτικό έργο μπορεί να το αποτρέψει, έστω και αν χρειαστεί να βγει στο δρόμο! Συνήθως, όμως, δε χρειάζεται να καταφύγει σε ακραία μέτρα, διότι όπως εκτενώς προσπάθησα να αποδείξω, τα περισσότερα «πράσινα» (και όχι μόνο) έργα, είναι γεμάτα παρανομίες και παρατυπίες! Αρκεί οι ενδιαφερόμενοι να τις εντοπίσουν και να τις καταγγείλουν σε όλα τα επίπεδα! Σε άλλα ευρωπαϊκά κράτη, ήδη λαμβάνονται αποφάσεις που αναγκάζουν τους παρανομούντες ακόμα και να αποξηλώσουν τις παράνομες κατασκευές και να αποκαταστήσουν το τοπίο (δυστυχώς, ποτέ δε θα είναι όπως πριν). Δυστυχώς, οι βλάβες στη φύση από τέτοιου είδους έργα είναι συνήθως ελάχιστα ή καθόλου αναστρέψιμες.

Κάτω τα χέρια από τα ελάχιστα βουνά, δάση, ποτάμια, λίμνες και ακτές που έχουν απομείνει. Σεβασμός στα ελάχιστα φυσικά τοπία και μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς που δεν έχουμε καταστρέψει. Να μπει, επιτέλους, ένα όριο στην ασυδοσία των «πράσινων» και άλλων επιχειρηματιών! Μπορούμε να κάνουμε πολλά για το περιβάλλον, ο καθένας από εμάς ατομικά και συλλογικά, δε θα κάνουν όμως τίποτα γι' αυτό οι «πράσινοι» βιομήχανοι και εργολάβοι!